

Oponentský posudek diplomové/bakalářské práce

Název práce: Řešení problematiky ženského bezdomovectví z pohledu sociální práce

Autor práce: Koblihová Veronika

Obor studia: Sociální a charitativní práce

Posudek vypracoval: Mgr. Petra Tlčimuková, Ph.D.

Datum: 13. 5. 2022

Hodnocení cíle/ů práce

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně)

Autorka uvádí, že „cílem bakalářské práce je identifikovat a popsat fenomén ženského bezdomovectví a zaměřit se na příčiny bezdomovectví žen a možnosti sociální práce s nimi“ (s. 6). Na straně 25 se dozvídáme, že „cílem výzkumu je zjistit, s jakými problémy se ženy bez domova nejčastěji potýkají a jaké jsou možnosti sociální práce s nimi.“ Autorka zaměřuje otázku příčin (tj. problémů vedoucích k bezdomovectví) a problémů, se kterými se ženy bez domova potýkají (tj. v průběhu bezdomovectví). Toto zmatení se line celou prací (a je umocněno tím, že si autorka volí respondenty z řad sociálních pracovníků), deformuje způsob dotazování, hledání odpovědí skrze analýzu dat, a tedy také zjištění. V úvodní kapitole také postrádám specifikaci zvolených postupů ve výzkumu a cíle se takto zdají být dosti obecné a nedozvíme se dříve jak v druhé polovině práce, jak bude cílů dosaženo. V celkovém pohledu se ale jedná o téma, které jistě zasluhuje pozornost.

Hodnocení obsahové stránky práce

<i>Užití zásadní odborné literatury a zdrojů</i>	ano	<i>s výhradami</i>	ne
<i>Přiměřená odborná terminologie práce</i>	ano	<i>s výhradami</i>	ne
<i>Vhodně zvolená metodologie</i>	ano	<i>s výhradami</i>	ne
<i>Práce s výzkumnými otázkami</i>	ano	<i>s výhradami</i>	ne

<i>Adekvátní průběh analýzy dat</i>	ano	<i>s výhradami</i>	ne
<i>Splnění deklarovaného cíle/cílů práce</i>	ano	<i>s výhradami</i>	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

<i>Stylistická úroveň práce</i>	dobrá	<i>s výhradami</i>	špatná
<i>Pravopis a gramatika</i>	dobré	<i>s výhradami</i>	špatné
<i>Vhodná grafická úprava stránkování a textu</i>	dobrá	<i>s výhradami</i>	špatná
<i>Zpracování tabulek, obrázků, příloh</i>	dobré	<i>s výhradami</i>	špatné

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

Předkládanou práci hodnotím jako méně zdařilou. Autorka se zabývá tématem, které si zasluhuje pozornost. Nicméně je zřejmé, že si nevyjasnila, zdali se chce zabývat objektivními příčinami bezdomovectví žen, problémy, které ženy bez domova řeší či problematickými momenty provázející práci s ženami bez domova z pohledu sociálních pracovníků. První možnost je úzce svázána s problematikou prevence, a tedy možnostmi inovativních preventivních programů pro potenciálně ohrožené ženy (tím se ale práce nezabývá a také opomíjí odbornou literaturu a existující aktivity z oblastí příbuzných, např. ženy a domácí násilí, matky samoživitelky). Ta druhá dává hlas nevyslyšeným. Třetí pak souvisí s možnostmi inovací v oblasti sociální práce s ženami bez domova, kde se ovšem žádných konkrétních návrhů podložených daty z výzkumu nesetkáme. Zmatek doprovázející již formulování výzkumné otázky se bohužel promítl do celé práce.

Nedostatkem práce, který se promítá do způsobu uchopení tématu a zodpovězení výzkumné otázky, je absentující literatura z příbuzných oblastí. Chápu, že autorka vychází z oblasti sociální práce, nicméně tématem bezdomovectví se s nemalým přínosem zabývá také například sociologie (např. Vašát 2021 či Váně a Kalvas 2014). Vzhledem ke specifické genderové orientaci práce za velmi vhodné považuji též zohlednění poznatků z oblasti genderových studií, které zde postrádám.

Ve výsledku není zřejmé, co si máme z teoretické části vzít, tedy jakým způsobem zohledněná literatura formovala autorčin rámec uvažování o problému a výběr výzkumné metodologie.

Až na straně 25 se dozvídáme, že byl proveden kvalitativní výzkum s využitím metody polostrukturovaného rozhovoru se sociálními pracovníky v Českých Budějovicích. Není ovšem jasné, proč se autorka rozhodla provádět rozhovory právě se sociálními pracovníky,

a ne se samotnými ženami bez domova (pohled samotných žen bez domova chybí). Samozřejmě, pokud by byl dobře zdůvodněn zájem o pohled sociálních pracovníků, i tento mohl bezesporu přinést podnětné poznatky a nové podněty užitečné pro následné využití v oblasti intervence. Dále není jasné, proč volí právě danou lokalitu a v čem tkví její specifika oproti podobným výzkumům prováděným v jiných lokalitách. Autorka se dále odkazuje na knihu Strausse a Corbinové (1999), ovšem využití postupů zakotvené teorie není z textu zřejmé. Na straně 25 postrádám specifikaci programu, ze kterého autorka získala respondenty a stejně tak není uveden počet ani žádné bližší informace o respondentech. Anonymita respondentů je sice deklarována, ale je vzhledem k počtu podobných organizací v dané lokalitě diskutabilní. Rozvržení otázek polostrukturovaného rozhovoru nepovažuji za nejvhodnější a zdá se být nahodilé.

Centrální kapitoly práce představují výsledky analýzy rozhovorů. V nich má autorka identifikovat klíčové problémy, respektive respondenty udávané příčiny vedoucí k bezdomovectví žen a dále možnosti řešení tohoto problému, které mají též být podloženy daty. Ačkoliv jsou kapitoly protkány citacemi z rozhovorů, tyto citace nejsou uváděny v kontextu, chybí jim komentář a nejsou uvedeny základní informace o daném respondentovi. Bohužel v textu absentují jakákoliv novátorská zjištění, postřehy a náměty na inovace z pohledu sociálních pracovníků, což kladu na vrub jak způsobu dotazování se, tak i způsobu analýzy získaných dat. Oproti stávající odborné literatuře se nedozvídáme nic zásadně neotřelého o specifikách ženského bezdomovectví, a tedy ani o možnostech inovativní intervence. Zcela pak chybí celkové shrnutí zjištění z analýzy. Na straně 32 pak autorka uvádí, že dospěla „k tomu, že výsledky výzkumu se ztotožňují s částí teoretickou a ve většině případech se shodují i s odbornou literaturou,“ čímž dokládá výše uvedené.

Přes uvedené nedostatky považuji práci za přehlednou, se zajímavým námětem pro výzkum a doporučuji práci k obhajobě.

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

Místy postrádám odkazy na zdroje (např. s. 13 poslední odstavec, celá kapitola 2.4) či je odkaz uveden na nesprávném místě (např. s. 14 vnitřní příčiny bezdomovectví). Místy jsou odstavce nevhodně dělené (např. s. 24). Vhodné by bylo též zařadit ukázkou přepisu rozhovoru. Předkládaná bakalářská práce naplňuje formální požadavky.

Otázky k obhajobě práce

1. Jaký je rozdíl mezi strukturálními a subjektivními příčinami bezdomovectví?

2. Z jakého důvodu se autorka táže sociálních pracovníků, a ne žen bez domova? Jak ovlivňuje výběr respondentů podobu získaných dat?

Navržené hodnocení

2,5